

A Társadalmi Megújulás Operatív Program 4.1.4. „Minőségfejlesztés a felsőoktatásban” című projekt keretében zajló

II.2. C/1 Felsőoktatási minőségügyet oktató tanárok képzése
(training of trainers)

Képzési koncepció

A felsőoktatási minőségügyet oktató tanárok képzése a következő három, egymásra épülő modulból áll:

- A felsőoktatás minőségfejlesztésének elméleti- szemléleti alapja
- Gyakorlati megoldások a felsőoktatás minőségfejlesztésének folyamatában, módszertani alap
- Új követelmények – újfajta képességek: a minőségfejlesztés emberi tényezői

A képzők képzése a felsőoktatás minőségfejlesztéséhez kapcsolódó új ismeretek szerzését, a már meglévő ismeretek bővítését, jártasságok és készségek fejlődését segíti. A képzés során a különböző feladatok és tevékenységek a minőségközpontú irányítási rendszer működtetéséhez szükséges *szemléletet* formálják. A rendszer lényegének megértését saját élményű tanulás támogatja. Az elméleti kérdések alkalmazását segítő gyakorlatok összeállításának elvei a megerősítés, a motiváció, az aktív részvétel és az átfogó megértés.

1. *Megerősítés*; a résztvevők a gyakorlatban már alkalmazott minőségügyi vagy a minőségügyi eljárásokhoz hasonló tevékenységüket felidézik, a képzésvezető azokat tudatosítja, megerősíti, rendszerezi és épít rájuk a tanulási folyamatban.

2. *Motiváció*; a gyakorlatokat összeállító szándéka, hogy a résztvevőkben kedvet ébresszen a minőségügyi feladatok ellátásához és menedzseléséhez. A képzésvezető törekszik arra, hogy „lendületbe hozza”, „lelkessítse”, „elkötelezetté” tegye a képzésben résztvevőket a felsőoktatás minőségfejlesztésének folyamatában.

3. *Aktív részvétel*; a minőség-orientált magatartás formálása a résztvevők munkába való alakító-alkotó bevonásával történik.

4. Hangsúlyos a minőségszemlélet lényegének *átfogó megértésére* törekvés. A tanítás-tanulás folyamatában a tanulás törvényszerűségei éppen úgy érvényesülnek, mint a minőségügyi elvek. A gyakorlatokon a tanulási folyamat egyéni jelentéstartalomból indul ki, majd team munkán keresztül jut el a szervezeti szintig. A feladatok alkalmasak arra, hogy a minőségügy elméleti és gyakorlati kérdéseit, a minőségügyi fogalmak lényegét a képzésben résztvevők a „saját bőrükön” tapasztalják meg. Így remény van arra, hogy jobban megértik azokat.

A gyakorlatok a minőségirányítási alapelvek értelmezését segítik és ösztönzik azok megvalósítását a felsőoktatási intézményekben. A gyakorlatok az ISO 9000-es családhoz tartozó minőségirányítási rendszerszabványok alapját képező minőségirányítási alapelvekre épülnek: *rendszerszemlélet, partnerközpontúság, vezetés elkötelezettsége, folyamatszemplélet, folyamatos fejlesztés, tényeken alapuló döntéshozatal, kölcsönösen előnyös kapcsolatok és munkatársak bevonása.*

A képzés a minőségirányítási alapelvek mentén formálja a minőség szemléletet és tudatosítja a törvényi kötelezettséget a témában. Sajátossága, hogy a felsőoktatási intézmények működésével (formai kérdések) és a tartalmi kérdésekkel (képzési és kimeneti követelmények) kapcsolatban felmerülő megoldandó feladatokkal párhuzamosan foglalkozik. Törekszik arra, hogy a felsőoktatási intézmények általános irányítási feladataival összhangban szerezzenek minőségügyi ismereteket és jártasságokat a képzésben résztvevők. A képzés nem ad „kész” tudást, vagy biztos „receptet”, hanem ahhoz segíti a résztvevőket, hogy képesek legyenek konkrét minőségügyi feladatokat alkotó módon ellátni adott helyen és időben, helyi viszonyoknak és szükségleteknek megfelelően.

A képzés épít a team munkára, az együttműködésre; azokat a kompetenciákat fejleszti, amelyek az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásához szükségesek. Tág teret ad a kreativitásnak, az alkotó részvételnek. Kívánatos, hogy a résztvevők a megszerzett ismereteket, jártasságokat, készségeket és szemléletet hasonló módon adják tovább.

A képzők képzésének jellemzői

A képzők képzésének *átfogó célja*, hogy a résztvevők felkészüljenek minőségügyi képzések szervezésére és irányítására, képesek legyenek a felsőoktatási intézmények minőségügyi feladatainak ellátására alkalmas személyeket képezni. Alkalmazási cél, hogy nagyobb teret kapjon, és a gyakorlatban megvalósuljon a gyakorlatorientált gondolkozás és a minőségtudatos magatartás. Ezért az intézményi minőségirányítási program elveit, eszközeit, módszereit és követelményeit a résztvevők gyakorlati feladatokon keresztül ismerik meg, és szimulációs folyamatban szereznek további élményeket.

A képzés *konkrét célja*, hogy a résztvevők megszerezzék azokat az ismereteket, jártasságokat és készségeket, amelyekkel a megszerzett tudást tovább tudják adni. Cél, hogy saját területükön képesek legyenek a felsőoktatás minőségügyi kérdéseivel foglalkozó képzési programokat összeállítani, képzéseket szervezni és lebonyolítani annak érdekében, hogy a képzettek a minőségügyi feladatokat szakszerűen el tudják látni.

Ennek érdekében a képzők képzése három, egymásra épülő, de különböző fókuszokkal rendelkező modulban készíti fel a résztvevőket: (1) A felsőoktatás minőségfejlesztésének elméleti-szemléleti alapja, (2) Gyakorlati megoldások a felsőoktatás minőségfejlesztésének folyamatában, módszertani alap, (3) Új követelmények – újfajta képességek: a minőségfejlesztés emberi tényezői.

A résztvevők szakavatott irányítással ismerik meg az intézményi minőségirányítási program kialakítását, működtetését és fejlesztését, a minőségügyi feladatok megvalósításának és a folyamatos fejlesztés lehetőségeit. Jártasságot szereznek abban, hogy az intézményi minőségirányítási program hogyan támogatja a hatékony, törvényes és szakszerű intézményi működést; összevetik az elméletet és a gyakorlatot, majd a gyakorlat jobbítására ötleteket, ajánlásokat, elképzeléseket fogalmaznak meg.

A résztvevők a felsőoktatási környezet és tapasztalat élő valóságában, a napi gyakorlatban követik nyomon a szolgáltatói szemlélet érvényesülésének lehetőségeit és előnyeit. Módszereket ismernek

meg a felsőoktatásban érdekelt felek (makró és mikro társadalom, munkaerőpiac, kutatók, tanárok, hallgatók, stb.) igényeinek, szükségleteinek, elvárásainak a megismerésére, és azok szervezeti-szakmai követelményekké alakítása során. A képzés eredményeképpen képesek lesznek a látens és kifejezett igényeket megismerni, megszerezni, igényekre és szükségletekre hatékonyan és eredményesen reagálni folyton változó társadalmi környezetben.

A képzés tanúsítvánnyal zárul. A tanúsítvány megszerzésének feltételei:

- A képzők képzésén személyes jelenlét egy modulban, amely szabadon választható. Aktív, kezdeményező, és együttműködő magatartás. Két modulban egyéni munka útmutató szerint, e-kurzusfüzetek felhasználásával,
- Komoly szándék a tanulásra, és a megszerzett tudás továbbadására,
- Konkrét felsőoktatási intézmény minőségcéljának és minőségpolitikájának *megismerése* és azok végrehajtása érdekében kialakított minőségirányítási program tanulmányozása a napi gyakorlatban, működés közben,
- A felsőoktatási intézmény működésének hosszútávra szóló elveinek gyakorlati megvalósítását szolgáló elképzelésekről *eszmecsere* folytatása felsőoktatási vezetőkkal, kutatókkal, tanárokkal, különböző munkatársakkal, hallgatókkal, az eszmecsere tapasztalatainak rendszerezése, megvitatása,
- A felsőoktatási intézményi működés folyamatának, a tervezés, az ellenőrzés, a mérési és értékelési feladatok végrehajtásának és azok fejlesztő hatásának nyomon-követése a gyakorlatban,
- A minőségügyi szemléletet és minőség tudatos magatartást támogató gyakorlatokban, szimulációs folyamatokban való aktív részvétel,
- Elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok alapján tanulmány készítése útmutató szerint.

A fenti feladatok sikeres elvégzésével a résztvevő bizonyítja, hogy megértette a képzők képzésének tartalmát, elsajátította azokat az ismereteket, készségeket és képességeket, amelyekkel a megszerzett tudást képes továbbadni. Felkészült arra, hogy a felsőoktatás minőségfejlesztését ösztönző képzéseket szervezzen és irányítson.

Budapest, 2010. március 30.

FEMIP Képzési Programbizottság